

14.februar, 2007

Pristup za svakoga

FSG
URED PRIMERJA
SAVETODONAKANCELARIJA
ZASTORBOUPROSLANJE

www.lpkosova.com

MATERIAL ZA MEDIJE

Načela »Univerzalnog dizajna« u izradi standarda i smernica za pristupačnost javnih zgrada i usluga u cilju nediskriminacije osoba sa ograničenjima na Kosovu kao jedan od ciljeva Konvencije o pravima osoba sa ograničenjima.

Mnogobrojne arhitektonske barijere su realnost danas na Kosovu, a izgradnja i renoviranje javnih objekata u državnom i privatnom vlasništvu trebaju graditi jednake mogućnosti za pristupačnost prema potrebama njihovih korisnika, jer u suprotnom nastavit će se tradicionalna diskriminacija u prostornom dizajnu koja pravi barijere za pristupačnost osobama sa ograničenim mogućnostima i uskraćuje njihovu slobodu kretanja.

Tokom 1970-tih godina u USA su počela da se primenjuju načela “Univerzalnog dizajna” ili “Dizajn za sve”, a koji se sada primenjuju u svim zemljama i treba da osiguraju minimum standarda i smernica u izgradnji pristupačnosti podjednako za sve građane uključujući osobe sa ograničenjima, stare osobe, majke sa decom ili trudnice, kupci sa teškim torbama ili osobe koje su privremeno sa ograničenjima.

Pravo na pristupačnost javnim zgradama, transportu i komunikacijama je jedno od osnovnih ljudskih prava i direktno utiče na slobodu kretanja osoba sa ograničenjima, borbu protiv diskriminacije i nasilja nad ovom grupom građana.

Preko nadležnih državnih struktura putem zakona i drugih administrativnih mera treba razvijati i potsticati načela “ Univerzalnog dizajna” u arhitekturi za pristupačnost zgrada i usluga otvorenih za javnost, ili namenjenih javnosti; a takođe osigurati da privatna lica i preduzetnici koji pružaju usluge i drže objekte za javnost moraju uzeti u obzir sve aspekte jednakih mogućnosti u pristupačnosti za osobe sa ograničenjima.

»Pametna gradnja« znači pojednostavljen proces gradnje sa planiranom pristupačnošću za osobe sa ograničenim mogućnostima u okviru prostornog planiranja gde se obezbeđuje ušteda zbog sprečavanja budućih troškova rekonstrukcije i adaptacije istih.

Kombinacijom jačanja Zakona, podizanja javne svijesti i prostorno planiranje u okviru primene načela » Univerzalnog dizajna« je ostvarljiv koncept razvoja jednakih mogućnosti za pristupačnost na Kosovu.

Razvoj i izgradnja jednakih mogućnosti u pristupačnosti ima direktnog uticaja na zaštiti ljudskih prava, razvoju kapaciteta turizma, povećanje zaposlenosti među osobama sa ograničenjima, smanjenja siromaštva, pristup obrazovanju, povećanje slobode kretanja i smanjenje nasilja nad osobama sa ograničenjima.

Multidisciplinarni rad stručnjaka iz oblasti arhitekture, urbanizma, saobraćaja, dizajna i zakonodavstva i uključivanje različitih potreba na samom početku planiranja u cilju stvaranja jednakih mogućnosti za pristupačnost u korišćenju izgrađenih objekata, proizvoda i usluga možemo graditi buduće gradove sa pristupačnošću za SVE građane Kosova uključujući osobe sa ograničenjima.

Priština, 14. februar, 2007 godine.

Hiljmnijeta Apuk